

T.C.
ÇEVRE, ŞEHİRCİLİK VE İKLİM DEĞİŞİKLİĞİ BAKANLIĞI
Strateji Geliştirme Başkanlığı

7/21857 Gk 29

7/29970

Sayı :30824082-610/13727297
Konu :Yazılı Soru Önergeleri

06 Ekim 2025

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Milletvekillerimiz tarafından şahsıma yöneltilen ve ilişik listede; TBMM Esas numaraları ve konuları belirtilen yazılı soru önergeleri incelenmiş olup, söz konusu önergelerde yer alan hususlara ilişkin cevaplarımız ekte sunulmuştur.

Bilgilerinizi ve gereğini arz ederim.

Murat KURUM
Bakan

EK:

-Dosya (1 Takım)

**İSTANBUL MİLLETVEKİLİ
SAYIN MUSTAFA KAYA'NIN
TBMM 7/29637 ESAS SAYILI
YAZILI SORU ÖNERGESİNE
İLİŞKİN SORULAR VE CEVAPLARI**

SORULAR

İstanbul ili Sultangazi İlçesinde 2016 yılında Koruma Bölgesi ilan edilen tarihi Cebeci Mahallesi'nde faaliyette bulunan taş ocaklarının faaliyetleri ile çevre ve insan sağlığına olumsuz etkileri artık ciddi boyutlara ulaşmıştır.

Günde en az 4 patlatma yapılması nedeniyle özellikle çocukların ruh sağlığı ve psikolojileri üzerinde olumsuz etkiler bırakması, ilgili olarak;

- 1) Bu yörede kaç adet taş ocağı faaliyet göstermektedir? Bu ocakların meskûn mahallere uzaklıkları ne kadardır? İlgili yasalarımıza göre bu mesafenin ne kadar olması gerekmektedir?
- 2) Burada evleri bulunan vatandaşların evlerinin çok yakınına kadar bu ocakların faaliyette bulundukları ve bazı evlerin yaşanan heyelan nedeniyle zarar gördüğü iddiaları doğru mudur?
- 3) Faaliyet gösteren taş ocaklarının yarattığı toz, duman ve gürültü nedeniyle bölge halkının sağlık durumlarıyla ilgili bir araştırma yapılmış mıdır? Varsa sonuçları nelerdir?
- 4) Bu taş ocaklarının 24 saat kesintisiz çalıştığı, yöre halkının tamamının günün her saati aşırı gürültü ve toz yoğunluğuna maruz kaldığı iddiaları doğru mudur?
- 5) Bölgede kurulan Hava Kalitesi İzleme İstasyonlarında sağlık standartlarına göre partikül madde incelemesi yapılmakta mıdır?
- 6) Hafriyat kamyonlarının oluşturduğu toz ve gürültü ile bunların denetimine ilişkin olarak ne gibi önlemler alınmaktadır?
- 7) Çevre ve Şehircilik İl Müdürlüğü ekiplerince bu taş ocakları etrafında oluşan yoğun toz ve gürültü nedeniyle yapılmış bir çevre incelemesi var mıdır? Yapılmışsa bu olumsuz durumla ilgili ne gibi tedbirler alınmıştır, hangi yasal müeyyideler uygulanmıştır?
- 8) Taş ocaklarının, yöredeki tarım faaliyetleri üzerine oluşturduğu tahribatın boyutları nelerdir?
- 9) Taş ocaklarının faaliyeti esnasında kullanılan patlayıcılardan kaç hane zarar görmüştür? Bu zararların tazmini için hangi işlemler yapılmıştır?
- 10) Bu ocaklar hakkında kamu kurumlarına yapılan resmi başvuru ve şikâyet sayısı kaçtır? Bu şikâyetlerin kaçısı hakkında hangi işlemler yapılmıştır?
- 11) Bölgedeki taş ocaklarının faaliyetinin tamamıyla durdurulması düşünülmekte midir?
- 12) Açılışı yapılan Millet Bahçesi'nin beton santralleri yüzünden vatandaşların hizmetine sunulmadığı iddiaları doğru mudur?
- 13) Patlatılan dinamitler Kuzey Marmara bağlantı yolunu ne şekilde etkiliyor, özellikle Cebeci tünelinin ne kadar etkilendiği hakkında bir bilgi var mıdır?
- 14) Maden sahasındaki tarihi eserlere verilen zarar ne ölçüdedir?
- 15) Alibey barajının çok yakınında olan maden sahası, İstanbul'un su ihtiyacını büyük ölçüde karşılayan barajı ne şekilde etkilemektedir?
- 16) Özellikle dev çukurlarda oluşan göletlerin deplase edilmek suretiyle su motorları vasıtasıyla baraj gölüne akıtıldığı doğru mudur?

CEVAPLAR

1) Geçmişte Cebeci bölgesinde toplamda 16 adet taş ocağı faaliyette bulunmaktaydı. Bu ocaklara ait 20 (+2 İsfalt) ruhsatlı maden alanı ve 41 adet kırma ve eleme tesisi mevcuttu. Ancak, 1 Ağustos 2018 tarihli ve 30496 Sayılı Resmî Gazete ile "Cebeci Maden Bölgesi" ilan edilerek maden ruhsatları birleştirilmiştir. Bu düzenleme ile madencilik faaliyetleri iki ruhsat altında, Kuzey Ocak ve Güney Ocak olarak yeniden yapılandırılmıştır. Yeni durumda, taş ocaklarının tamamı tek bir bölgeden oluşmakta ve iki ana şirket (Kuzey Cebeci Madencilik Sanayi Ticaret A.Ş. ve Güney Cebeci Madencilik San. ve Tic. A.Ş.) faaliyet göstermektedir. Şu an itibarıyla ocak sahasında aktif olarak faaliyet gösteren 1 adet kırma-eleme tesisi mevcuttur.

Maden Bölgesi içerisinde yer alan ocak sahalarının meskûn mahallere olan uzaklıkları ile ilgili olarak, alandaki hassas noktalara göre 20 metre ve 108 metre mesafelerde sağlık koruma bandı mesafesi bırakılmıştır.

Taş ocaklarının meskûn mahallere olan asgari uzaklıkları, ilgili yasal düzenlemelerimiz ile belirlenmiştir:

- Maden Kanunu (15.06.1985 tarih ve 18785 sayılı Resmî Gazete'de yayımlanmıştır): Kanunun 7. maddesi, kamu hizmeti veya umumun yararına ayrılmış yerlere ve bu tür tesislere 60 metre mesafe dahilinde madencilik faaliyetlerinin Bakanlığın iznine bağlı olduğunu hükme bağlamaktadır. Aynı maddede, binalara 60 metre, özel mülkiyete konu araziye ise 20 metre mesafe dahilinde madencilik faaliyetlerinin mülk sahibinin iznine bağlı olduğu belirtilmiştir. Bu mesafeler, ihtiyaç halinde madencilik faaliyetlerinin boyutu, emniyet tedbirleri ve arazinin yapısı dikkate alınarak Bakanlıkça artırılabilir. Mevcut durumda, proje alanı içerisinde 60 metre bina ve 20 metre özel mülkiyete konu arazi bulunmamaktadır.
- İşyeri Açma ve Çalışma Ruhsatına İlişkin Yönetmelik (14.07.2005 tarih ve 2005/9207 Sayılı Bakanlar Kurulu Kararı ile yürürlüğe konulmuştur) Yönetmeliğin 16. maddesinin birinci fıkrası, sanayi bölgesi, organize sanayi bölgesi ve endüstri bölgeleri ile bu bölgeler dışında kurulacak birinci sınıf gayrisihhî müesseselerin etrafında sağlık koruma bandı konulmasının mecburi olduğunu ifade etmektedir. Bu sağlık koruma bandının mülkiyet sınırları dışında belirlenemeyeceği ve bu alan içinde mesken veya insan ikametine mahsus yapılaşmaya izin verilmeyeceği belirtilmiştir. Aynı Yönetmeliğin ikinci fıkrasında ise sağlık koruma bandının, inceleme kurulları tarafından tesislerin çevre ve toplum sağlığına yapacağı zararlı etkiler ve kirlenici unsurlar dikkate alınarak belirleneceği, ÇED raporu düzenlenmesi gereken tesislerde bu rapordaki mesafelerin esas alınacağı hükmü bulunmaktadır.

Bu süreçler kapsamında, mevzuata uygunluk denetimleri titizlikle sürdürülmekte ve gerekli fiziksel şartların sağlanması durumunda Çevre İzin Belgesi düzenlenmektedir. Ayrıca, yeni kırma-eleme tesislerinin yerleşim yerlerine göre daha uzak ve daha çukur bir alanda, tamamı kapalı olacak şekilde inşaatı devam etmektedir. Projenin tamamlanmasıyla maden bölgesinin çevreye etkilerinin azalacağı öngörülmektedir.

2) Maden Kanunu'nun 7. maddesi uyarınca, madencilik faaliyetlerinin binalara olan asgari uzaklığı 60 metre, özel mülkiyete konu arazilere ise 20 metre olarak belirlenmiştir. Bakanlığımız kayıtları ve mevcut durum tespitlerine göre, Cebeci Maden Bölgesi içerisinde yasal mevzuatta belirtilen 60 metre mesafe dahilinde bina veya 20 metre mesafe dahilinde özel mülkiyete konu arazi bulunmamaktadır. Ayrıca, bölgedeki hassas noktalar dikkate alınarak 20 metre ve 108 metre mesafelerde sağlık koruma bandı bırakılmıştır. Bu düzenlemeler, yerleşim yerlerinin madencilik faaliyetlerinden olumsuz etkilenmemesi amacıyla titizlikle uygulanmaktadır.

Bakanlığımızca, Cebeci bölgesindeki tesislerde 2022 Nisan ayının başından 2025 Temmuz ayının sonuna kadar olan süreçte, toplam 31 adet kapsamlı çevresel denetim tamamlanmıştır. Tespit edilen uygunsuzluklar nedeniyle işletmelere toplamda 10.996.813 TL idari para cezası kesilmiştir. Bu cezalara ek olarak, bazı işletmeler hakkında faaliyet durdurma kararları da uygulanmıştır. Bakanlığımız, maden ve ilgili tesislerdeki çevresel denetimlerini aralıksız sürdürmekte, mevzuata aykırı herhangi bir duruma mahal verilmemesi için gerekli yaptırımları uygulamaktadır.

3) Bakanlığımız, çevresel etkileri azaltmaya yönelik tedbirleri ve denetimleri aralıksız sürdürmektedir. Özellikle toz emisyonlarının azaltılması için tesislerde kapalı sistemler, toz bastırma sistemleri ve yolların düzenli sulanması gibi uygulamalar takip edilmektedir. Ayrıca, nakliye güzergahının değiştirilmesi ve Cebeci Mahallesi'nin kamyon trafiğinden arındırılması gibi projelerle çevresel yükün hafifletilmesi hedeflenmektedir.

4,5,13) Bakanlığımız kayıtlarına ve yürürlükteki çevresel mevzuatlara göre, Cebeci Maden Bölgesi'ndeki taş ocakları, Çevresel Etki Değerlendirmesi (ÇED) süreçleri ve Çevre İzin ve Lisans Belgeleri kapsamında belirlenen çalışma esaslarına uygun olarak faaliyetlerini sürdürmektedir. Bu kapsamda, işletmelerin 24 saat kesintisiz çalıştığı yönündeki iddialar doğru değildir. Madencilik faaliyetleri ve kırma-eleme tesislerinin çalışması, genellikle gündüz saatleri ile sınırlı olarak yapılmaktadır. Gece çalışmaları, mevzuata uygunluk açısından özel izinlere tabi olup, Bakanlığımız denetimlerinde bu hususlar titizlikle takip edilmektedir.

Bakanlığımız, bölgedeki gürültü ve toz emisyonlarını yakından takip etmekte ve bu konudaki iddiaları ciddiyle ele almaktadır. Bu çerçevede, işletmelerde malzeme yükleme-kırma-öğütme ünitelerinin ve malzeme taşıma bantlarının kapalı hale getirilmesi, pulverize toz bastırma sistemleri kurulması, stok sahalarında tozumu engelleyici tedbirler alınması ve tesis içi yolların düzenli olarak temizlenmesi ve sulanması gibi önlemler alınmaktadır. Ayrıca, Bakanlığımızca 2 yılda bir hava imisyon ve gürültü teyit ölçümleri yaptırılmakta ve işletmenin Çevre İzin Belgesi alırken taşıdığı fiziksel şartların bozulup bozulmadığı sürekli olarak kontrol edilmektedir. Ayrıca, proje kapsamında patlatma derinliklerinin azaltılması ve patlatma lokasyonlarının sınırlandırılması ile sarsıntının önemli oranda azaltılması hedeflenmektedir.

6) Geçmişte Selçuklu Bulvarı'na açılan nakliye yolunun yoğun toz oluşumuna neden olabileceği tespit edilmiştir. Bu nedenle, nakliye güzergahının değiştirilmesine yönelik UKOME kararı alınmıştır. Cebeci Maden Bölgesi'nden yapılacak tüm nakliyenin tek bir noktadan, yeni inşa edilmekte olan bir yol üzerinden yapılması planlanmaktadır. Bu yolun tamamlanmasının ardından, maden bölgesinden çıkan tüm araçlar doğrudan Kuzey Marmara Otoyolu'na yönlendirilecek ve tek çıkış noktası burası olacaktır. Bu sayede, Cebeci Mahallesi Selçuklu Bulvarı'na çıkan mevcut nakliye yolu ulaşımına kapatılacak ve mahalle içi kamyon trafiğinden tamamen arındırılacaktır. Bu uygulama ile kamyonların oluşturduğu toz ve gürültü emisyonları önemli ölçüde azaltılacaktır.

7,8) Bakanlığımızca, Cebeci bölgesindeki tesislerde 2022 Nisan ayının başından 2025 Temmuz ayının sonuna kadar olan süreçte, toplam 31 adet kapsamlı çevresel denetim tamamlanmıştır. Yapılan denetimlerde çevresel mevzuata aykırı durumların tespit edilmesi halinde gerekli yasal müeyyideler derhal uygulanmıştır. Bu kapsamda, tespit edilen uygunsuzluklar nedeniyle işletmelere toplamda 10.996.813 TL idari para cezası kesilmiştir. Ayrıca, bazı işletmeler hakkında mevzuata aykırılıklar giderilene kadar faaliyet durdurma kararları da uygulanmıştır.

9,10) Vatandaşlarımız tarafından Cebeci Maden Bölgesi'ndeki faaliyetlerden kaynaklanan yoğun tozuma, araç trafiği, araç kirliliği, gürültü ve patlatmadan kaynaklı titreşim gibi konularda çeşitli kamu kurumlarına şikayetler ulaşmıştır. Tarafımıza iletilen kayıtlara göre, 1 Ocak 2024 tarihinden 31 Temmuz 2025 tarihine kadar Bakanlığımıza toplamda 96 adet resmi başvuru ve şikayet iletilmiştir.

Bakanlığımıza ulaşan tüm bu şikayetler, ilgili birimlerimiz tarafından hassasiyetle değerlendirilmekte ve her bir şikayet hakkında gerekli işlemler yapılmaktadır. Şikayetlerin doğruluk payı, çevresel mevzuata aykırılık teşkil edip etmediği ve alınması gereken tedbirler açısından kapsamlı incelemeler yürütülmektedir.

11) Bakanlığımızın yetki alanı ve sorumlulukları çerçevesinde, Cebeci Maden Bölgesi'ndeki taş ocaklarının faaliyetinin sonlandırılmasına ilişkin kararlar, Maden ve Petrol İşleri Genel Müdürlüğü (MAPEG) ve yerel yönetimler (belediyeler) gibi ilgili kurumların yetki ve sorumluluğundadır.

12) Beton santrallerinin faaliyetlerinden kaynaklanan çevresel etkiler, Bakanlığımızın denetiminde olup, halk sağlığı ve genel çevre kalitesinin korunması adına gerekli tüm önlemler alınmaktadır. Halkımızın hizmetine sunulan ve sunulacak olan Millet Bahçesi gibi alanların çevresel unsurlardan olumsuz etkilenmemesi için mevcut ve planlanan tüm düzenlemeler titizlikle takip edilmektedir.

14) Yapılan incelemelerde ve Bakanlığımıza ulaşan belgelerde, Cebeci Maden Bölgesi içerisinde veya faaliyet alanlarının doğrudan etkileşim bölgesinde herhangi bir tarihi eserin yer aldığına veya bu faaliyetler nedeniyle tarihi eserlere zarar verildiğine dair bir tespit bulunmamaktadır.

15,16) Maden sahasının Alibeyköy Barajı'na yakınlığı ve koruma bölgeleri içinde yer alması nedeniyle özel önlemler alınmış ve detaylı hidrojeolojik değerlendirmeler yapılmıştır. Mevcut veriler, madencilik faaliyetlerinin barajın su hacmini veya kalitesini olumsuz yönde etkileyecek doğrudan ve önemli bir tahribata yol açtığına dair bir bulgu içermemektedir. Aksine, proje alanı sınırları baraj yaklaşım sınırları dikkate alınarak belirlenmiş ve olası çevresel riskleri minimize etmek için gerekli çalışmalar titizlikle yürütölmektedir.